

Zal het Lappersfortbos blijven?

Brugge besloot in 2001 dat het Lappersfortbos grotendeels moest verdwijnen om plaats te maken voor bedrijventerreinen. Actiegroepen en hun sympathisanten strijden echter al jaren voor behoud van het bos. Een deel is bezet, om kap te voorkomen. Na jaren strijd lijkt een oplossing in zicht.

Het Lappersfortbos ligt in Brugge, langs het kanaal Gent-Brugge, en was vroeger eigendom van wapenfabrikant FN. Later kwam het in handen van NV Fabricom Groupe, de huidige eigenaar. Naast het bos liggen al bedrijventerreinen.

Het Lappersfortbos zou worden gekapt, om plaats te maken voor een weg, bedrijventerreinen en een busstelplaats, zo besloot de bijna voltallige Brugse gemeenteraad in mei 2001. Het werd daarmee een 'zonevreemd bos', ofwel gelegen in gebied met een andere bestemming dan bos. Zonevreemde bossen zijn in principe gedoemd te verdwijnen. Door de jarenlange commotie is het kleine Lappersfortbos uitgegroeid tot 'moeder van alle zonevreemde bossen' in Vlaanderen.

Protest

Tegen de plannen met het Lappersfortbos ontstond protest van stadsbewoners en milieubeweging. Anarchistische jongeren bezetten het bos in augustus 2001, naar voorbeeld van bosbezettingen elders in de wereld. Toenmalig minister van Leefmilieu Vera Dua bezocht de bezetters in de zomer van 2002, maar kon niets toezeggen. Wel besloot Vlaams minister van Verkeer Steve Stevaert dat de busstelplaats van vervoersmaatschappij De Lijn er niet mocht komen.

In oktober 2002 liet Fabricom het bos door de politie ontruimen. De bezetters werden opgepakt. Datzelfde najaar protesteerden in Brugge zo'n vierduizend mensen tegen de kap van het Lappersfortbos. In 2003 kwam Dua bijna tot een vergelijk met Fabricom, maar de val van haar regering en andere verwikkelingen gooiden roet in het eten.

Opnieuw bezet

Nadat eind september 2008 plannen bekend werden om er kantoren te bouwen, bezetten actievoerders het Lappersfortbos opnieuw. De twintig tot dertig bezetters leven nu 's nachts in boomhutten en kunnen zich van ingenieuze verdedigingstechnieken bedienen bij een poging tot ontruiming.

De actievoerders kunnen rekenen op steun van een netwerk van onbekende én bekende Vlamingen, onder wie schrijvers, dichters en kunstenaars, tv-persoonlijkheden en zelfs oud-ministers. De contacten van de bezetters met de buitenwereld en eigenaar Fabricom lopen via het Groene Gordelfront (GGF). Secretaris is Luc Vanneste. 'In Vlaanderen worden elk jaar bossen aangeplant voor de actie 'Kom op tegen Kanker', zegt hij. 'Maar er wordt zes keer zoveel gekapt als aangeplant. **Elke 36 dagen verdwijnt er een bos ter grootte van het Lappersfortbos.**'

Compensatie

Uit cijfers van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek uit mei 2005 blijkt dat zo'n 38 duizend hectare bos in Vlaanderen zonevreemd is. **Volgens het GGF gaat het om een op de vier bossen.**

Annie Clarysse is medewerker beleidsintegratie bij het Vlaamse Agentschap voor Natuur en Bos. Als er wordt ontbost geldt een compensatieplicht, ook bij zonevreemd bos. De aanvrager kan zelf nieuw bos aan planten of een vergoeding betalen aan Natuur en Bos, zegt Clarysse. 'Dat geld wordt door Natuur en Bos zelf besteed aan de aankoop van te bebossen

grond. Voor elke vierkante meter wordt dan een compensatie van minstens 1,98 euro voorgeschreven. Dit bedrag wordt vermenigvuldigd met een factor 2 of 1.5 voor respectievelijk inheems loofhout of gemengd bos.'

Probleem is echter dat de vraag naar nieuwe ruimte voor bossen groter is dan de beschikbare ruimte. De gronddruk in Vlaanderen is sowieso enorm hoog. Clarysse: 'Natuur en Bos moet gronden aankopen. Dat vergt tijd. Bij bebossing ervan kan ook nog de nodige vertraging ontstaan, bijvoorbeeld wanneer gronden nog niet pachtvrij zijn.'

Oplissing in zicht

De nieuwe Vlaamse regering heeft in haar regeerakkoord afgesproken de zonevreemde bebossing in kaart te gaan brengen en waar nuttig en mogelijk te herbestemmen. De regering wil meer toegankelijke stadsrandbossen en kwalitatief hoogstaande groene ruimte, speelbossen en natuur- en bosgebieden. Het boscompensatiefonds zal worden geactiveerd ter ondersteuning daarvan.

Na het gesprek met L+W werd bekend dat Fabricom, GGF en de bezetters zijn overeengekomen dat het bos uiterlijk 18 oktober ontruimd en opgekuist zal zijn. De schadeclaims tegen een aantal bezetters die Fabricom had voorbereid zullen dan vervallen. De partijen sturen aan op een grondenruil. Daarmee leggen ze de bal in het kamp van de Vlaamse overheid. Die moet binnen drie maanden, aan het einde van de Vlaamse Week van het Bos, met een aantrekkelijk alternatief voor het bedrijventerrein op de proppen komen. De ministers Joke Schauvliege van Milieu en Philippe Muylers van Ruimtelijke Ordening hebben het GGF laten weten dat ze willen zoeken naar een constructieve en duurzame oplossing.